

R O M Â N I A
TRIBUNALUL _____
SECȚIA MIXTĂ DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL, DE CONFLICTE
DE MUNCĂ ȘI ASIGURĂRI SOCIALE

Dosar nr. _____

Cod operator de date cu caracter personal 3184

ÎNCHEIERE

Ședința publică de la 02 Mai 2018

Completul compus din:

PREȘEDINTE _____

Judecător _____

Grefier _____

Pe rol se afla soluționarea cererii de apel formulata de apelantul _____ în contradictoriu cu intimata _____, având ca obiect anulare proces verbal de contravenție.

La apelul nominal făcut în ședința publică au răspuns apelantul, personal, și intimata, prin avocat _____.

Procedura este legal îndeplinită.

Se face referatul cauzei de către grefierul de ședință.

Apelantul depune la dosarul cauzei note scrise cu privire la repunerea pe rol a prezentei cauze pentru suplimentarea întrebărilor.

Instanța constată că prezenta cauză a fost repusă pe rol pentru a se pune în discuție sesizarea ÎCCJ și cu următoarele întrebări:

1. Dacă poate fi calificată ca și sancțiune contravențională situația în care călătorul care urcă într-un mijloc de transport în comun, fără bilet de călătorie este obligat să-și procure bilet la supra taxă? Urmând ca în cazul refuzului să se încheie proces verbal de contravenție și să i se aplice o sancțiune contravențională.
2. În situația în care răspunsul la întrebările anterioare este afirmativ, ar putea fi instanța de judecată sesizată cu o plângere contravențională, să dispună anularea sancțiunii conținând plata biletului cu supra taxă, în condițiile în care persoana interesată nu a atacat și nu a obținut anularea actului administrativ care prevede posibilitatea acționării biletului cu supra taxă?

Instanța acordă cuvântul asupra încuviințării celor două întrebări suplimentare.

Apelantul solicită încuviințarea celor două întrebări întrucât apreciază că sunt îndeplinite condițiile prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, prin urmare, solicită sesizarea ÎCCJ în vederea pronunțării asupra dezlegării unor chestiuni de drept.

Reprezentanta intimatului solicită respingerea cererii de sesizare a ÎCCJ și pe cale de consecință solicită respingerea celor două întrebări suplimentare, întrucât este reglementat în legislație ceea ce înseamnă sancțiunea contravențională, precum și întrucât nu se circumscrie prevederilor dispozițiilor O.U.G. nr. 2.

Instanța deliberând cu privire la cererea de sesizare a ÎCCJ în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile în dezlegarea unor chestiuni de drept formulată de către apelant, o încuviințează în parte, în sensul că încuviințează întrebarea nr. 1 și încuviințează cele două întrebări formulate din oficiu de către instanță. Și totodată, instanța respinge ca nefiind utilă întrebarea nr. 2 formulată de către apelant.

INSTANȚA

Asupra celor puse în discuție cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, reține următoarele:

I. Expunerea succintă a litigiului și a faptelor pertinente :

În fapt, petentul a înregistrat pe rolul Judecătoriei _____ o plângere contravențională prin care a solicitat anularea procesului verbal de constatare a contravenției denumit *bilet de călătorie eliberat în tren* seria _____, nr. _____, obligarea pârâtei la restituirea sumei de 94 lei achitată cu titlu de amendă, cu cheltuieli de judecată.

În motivare, a arătat că în data de 12.04.2017 s-a prezentat la unul dintre ghișeele Sucursalei Regionale de Transport Feroviar de Călători _____ pentru a achiziționa un bilet de călătorie din _____, până în loc. _____. Petentul a susținut că deși s-a prezentat cu o oră înainte de prima cursă, la ghișee nu se mai eliberau bilete, motiv pentru care s-a urcat în tren fără bilet. Imediat după urcare au fost verificate biletele, iar întrucât nu deținea unul, petentul a achiziționat un bilet contra sumei de 94 lei. Petentul a susținut că i-a explicat agentului faptul că este student și beneficiază de gratuitate, acesta i-a eliberat un tichet de călătorie pentru prețul de 94 lei, deși un bilet la preț întreg costa doar 41,3 lei.

Potentul a susținut că respectivul bilet de tren reprezintă de fapt un proces-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor deghizat, întrucât obligația de a plăti dublul costului biletului normal echivalează cu o sancțiune.

Soluționând în fond cauza prin sentința civilă nr. _____, Judecătoria _____, a admis excepția lipsei de obiect a plângerii contravenționale și a respins plângerea ca lipsită de obiect.

Împotriva acestei sentințe a fost formulat apel de către petentul _____, apel ce face obiectul judecății prezentei instanțe. Apelantul a formulat și o cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 C. proc. civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. S-a solicitat de către apelant ca Înalta Curte de Casație și Justiție să se pronunțe asupra următoarelor chestiuni: **1. Dacă art. 31 alin. (1) teza I coroborat cu art. 15 alin. (1) din O.G. nr.2/2001 trebuie interpretat în sensul că se poate formula plângere contravențională împotriva unui înscris prin intermediul căruia se aplică o sancțiune de natură contravențională chiar dacă acesta nu a fost denumit „proces-verbal de constatare și sancționare a contravenției”?** **2. Dacă art. 15 alin. (1) din O.G. nr. 2/2001 trebuie interpretat în sensul că denumirea „proces-verbal de constatare și sancționare a contravenției” a actului prin intermediul căruia se aplică o sancțiune de natură contravențională reprezintă o condiție de formă a cărei neîndeplinire atrage nulitatea actului?**

Instanța a pus în discuție cele două întrebări formulate de către apelant, și suplimentar, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu următoarele două întrebări: **1. Dacă poate fi calificată ca și sancțiune contravențională situația în care călătorul care urcă într-un mijloc de transport în comun fără bilet de călătorie este obligat să își procure un bilet la suprataxă, urmând ca în cazul refuzului să i se încheie proces-verbal de contravenție și să i se aplice o sancțiune contravențională?** **2. În situația în care răspunsul la întrebările anterioare este afirmativ, ar putea instanța sesizată cu o plângere contravențională să dispună anularea sancțiunii constând în plata biletului cu suprataxă, în condițiile în care persoana interesată nu a atacat și nu a obținut anularea actului administrativ care prevede posibilitatea achiziționării biletului cu suprataxă?**

În urma deliberării cu privire la cererea de sesizare, instanța a apreciat că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile privind dezlegarea chestiunilor de drept cuprinse în întrebarea nr. 1 formulată de către apelant, respectiv cele două întrebări formulate din oficiu de către instanță.

II. Problema de drept asupra căreia se solicită pronunțării unei hotărâri prealabile :

În raport chestiunile de drept solicitate de către apelant respectiv cele puse din oficiu în discuția părților de către prezenta instanță, aceasta apreciază necesar ca Înalta Curte de Casație și Justiție să se pronunțe asupra următoarelor probleme de drept:

1. Dacă poate fi calificată ca și sancțiune contravențională situația în care călătorul care urcă într-un mijloc de transport în comun fără bilet de călătorie este obligat să își procure un bilet la suprataxă, urmând ca în cazul refuzului să i se încheie proces-verbal de contravenție și să i se aplice o sancțiune contravențională?

2. Dacă art. 31 alin. (1) teza I coroborat cu art. 15 alin. (1) din O.G. nr.2/2001 trebuie interpretat în sensul că se poate formula plângere contravențională împotriva unui înscris prin intermediul căruia se aplică o sancțiune de natură contravențională chiar dacă acesta nu a fost denumit „proces-verbal de constatare și sancționare a contravenției”?

3. În situația în care răspunsul la întrebările anterioare este afirmativ, ar putea instanța sesizată cu o plângere contravențională să dispună anularea sancțiunii constând în plata biletului cu suprataxă, în condițiile în care persoana interesată nu a atacat și nu a obținut anularea actului administrativ care prevede posibilitatea achiziționării biletului cu suprataxă?

III. Analiza admisibilității sesizării :

Asupra admisibilității sesizării, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Conform art. 520 alin. 1 și 2 din același normativ, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție se face de către completul de judecată după dezbateri contradictorii, dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 519, prin încheiere care nu este supusă niciunei căi de atac, iar dacă prin încheiere se dispune sesizarea, aceasta va cuprinde motivele care susțin admisibilitatea sesizării potrivit dispozițiilor art. 519, punctul de vedere al completului de judecată și al părților, iar prin încheiere cauza va fi suspendată până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept.

Din cuprinsul prevederilor legale enunțate anterior se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează: existența unei cauze aflate în curs de judecată; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza în ultimă instanță; soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere; chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă; chestiunea de drept nu a făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Procedând la analiza asupra admisibilității sesizării, se constată că primele trei condiții sunt îndeplinite, întrucât Tribunalul _____ este legal investit cu soluționarea unei cereri de apel, într-un litigiu având ca obiect plângere contravențională, ceea ce conferă competență exclusivă, în primă instanță, judecătorei, în temeiul art. 32 alin. (1) din O.G. n. 272001, iar hotărârile pronunțate de judecătorei sunt supuse numai apelului conform art. 34 alin.(2) din O.G. nr. 2/2001, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție realizându-se de un complet din

cadrul Tribunalului _____, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță potrivit dispozițiilor legale indicate.

Condiția de admisibilitate referitoare la caracterul esențial al chestiunii de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei pendinte în care se ridică este îndeplinită, deoarece, față de obiectul cauzei, de interpretarea dată naturii juridice a contravalorii biletului de călătorie eliberat în tren depinde soluționarea pe fond a cauzei.

Problema de drept enunțată este nouă, întrucât, urmare a cercetărilor din oficiu efectuate în acest sens, nu a fost identificată practică judiciară în materie care să conducă la concluzia că această chestiune a fost dezlegată jurisprudențial.

De asemenea, problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

IV. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea problemei de drept :

În ceea ce privește punctul de vedere exprimat de către cele două părți, acesta este diferit.

Petentul apreciază că dispozițiile art. 31 alin. (1) teza I coroborat cu art. 15 alin. (1) din O.G. nr.2/2001 trebuie interpretat în sensul că se poate formula plângere contravențională împotriva unui înscris prin intermediul căruia se aplică o sancțiune de natură contravențională chiar dacă acesta nu a fost denumit „proces-verbal de constatare și sancționare a contravenției”, că poate fi calificată ca și sancțiune contravențională situația în care călătorul care urcă într-un mijloc de transport în comun fără bilet de călătorie este obligat să își procure un bilet la suprataxă, urmând ca în cazul refuzului să i se încheie proces-verbal de contravenție și să i se aplice o sancțiune contravențională.

În ceea ce privește chestiunea nr. 3 supună dezlegării, a arătat că actul administrativ cu caracter individual se analizează, în general, în raport cu actul administrativ cu caracter normativ în baza căruia a fost emis. Cu toate acestea emiterea unui act administrativ individual cu caracter individual prin exces de putere, oferă posibilitatea particularului de a solicita anularea acestuia, fără a fi necesară contestarea legalității actului administrativ cu caracter individual.

Intimatul a apreciat că nu se impune sesizarea ÎCCJ întrucât este reglementat în legislație ceea ce înseamnă sancțiunea contravențională, precum și întrucât nu se circumscrie prevederilor dispozițiilor O.U.G. nr. 2.

V. Punctul de vedere motivat al completului de judecată :

1. Norma de drept a cărei interpretare se solicită și dispoziții relevante în speță:

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 2/2001.

Art. 15 - (1) Contravenția se constată printr-un proces-verbal încheiat de persoanele anume prevăzute în actul normativ care stabilește și sancționează contravenția, denumite în mod generic agenți constataatori.

Art. 31 - (1) Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia.

Regulamentul privind transportul pe căile ferate române aprobat prin Ordonanța de guvern nr. 7/2005

Art. 14 alin. (4) *Călătorul care nu prezintă în tren o legitimație de călătorie valabilă este obligat să plătească tariful de taxare în tren. În cazul în care refuză plata tarifului de taxare în tren, este considerat contravenient și tratat potrivit legii.*

2. Prezentarea jurisprudenței proprii instanței:

La nivelul Tribunalului _____ nu există o asemenea jurisprudență.

3. Prezentarea jurisprudenței naționale/a altor state/comunitară/a drepturilor omului apreciate a fi relevantă pentru dezlegarea problemei de drept supuse analizei:

Nu a fost identificată o asemenea jurisprudență la nivel național sau comunitar.

4. Punctul de vedere al completului de judecată asupra chestiunii de drept sesizate:

Completul de judecată apreciază că natura contravalorii biletului cu suprataxă cumpărat în tren ca fiind o sancțiunea contravențională sau ca fiind contravaloarea contravaloarea prestației de transport trebuie determinată prin raportare la caracteristicile generale ale sancțiunii contravenționale. Contravențiile sunt delictive a căror natură juridică se apropie cel mai mult de cea a unei infracțiuni. Materia contravențională, astfel cum este ea reglementată în dreptul român, **constituie materie penală** în sensul Convenției Europene a Drepturilor Omului. În jurisprudența sa, Curtea a raportat definiția noțiunii de materie penală la trei criterii: criteriul calificării interne, cel al naturii faptei incriminate și cel al scopului și severității sancțiunii (*C.E.D.O., Hotărârea Engels și alții c. Olandei din 8 iunie 1976, www.echr.coe.int*). Dacă potrivit criteriului calificării interne, fapta nu este calificată ca fiind o faptă penală, urmează să se utilizeze celelalte două criterii. Criteriul naturii faptei incriminate se folosește în special pentru a diferenția dreptul penal de cel disciplinar. O primă regulă este aceea de a ști cui se adresează norma în discuție: întregii populații, caz în care de regulă suntem în prezența penalului, sau doar unei anumite categorii de persoane (avocați, militari, medici etc.), caz în care suntem, de regulă, în prezența dreptului disciplinar. În cauza de față, **norma este de aplicabilitate generală**. Acest criteriu este completat de cel de-al treilea – criteriul scopului și severității sancțiunii. Astfel, dacă scopul sancțiunii aplicate, este mai degrabă reparator, cauza iese din sfera penalului, însă, dacă scopul acesteia este mai degrabă unul punitiv sau preventiv, atunci există un indiciu important al prezenței caracterului penal al faptei (*C.E.D.O., Hotărârea Ozturk c. Germaniei din 21 februarie 1984, www.echr.coe.int*). Cu privire la acest criteriu, instanța apreciază că scopul este mai degrabă punitiv sau preventiv și nicidecum unul reparator. În acest sens, reține că atâta vreme cât prețul unui bilet cumpărat de la casa de bilete are o valoare mult mai redusă, valoarea biletului cu suprataxă – dublu față de biletul achiziționat de la casa de bilete, nu își găsește echivalent în contraprestația efectuată de intimat. Astfel, pentru eliberarea biletului în tren nu se folosesc resurse suplimentare, deoarece acesta este eliberat de către un angajat al intimatului aflat în tren. Așa fiind, suprataxare călătoriei prin achiziționarea biletului direct în tren are mai degrabă un scop punitiv – sancționarea pentru lipsa biletului, sau preventiv – evitarea pe viitor ca un călător să se urce în tren fără să dețină un bilet de călătorie.

Cu privire la posibilitatea formulării unei plângeri contravenționale împotriva unui înscris prin intermediul căruia se aplică o sancțiune de natură contravențională chiar dacă acesta nu a fost denumit „proces-verbal de constatare și sancționare a contravenției”, părerea instanței este în sensul că o asemenea cale trebuie să fie recunoscută. În caz contrar, persoanei sancționate i s-ar nega dreptul de acces la o instanță.

În ceea ce privește posibilitatea ca instanța sesizată cu o plângere contravențională să dispună anularea sancțiunii constând în plata biletului cu suprataxă, în condițiile în care

persoana interesată nu a atacat și nu a obținut anularea actului administrativ care prevede posibilitatea achiziționării biletului cu suprataxă, instanța arată că actul administrativ cu caracter individual se analizează, în general, în raport cu actul administrativ cu caracter normativ în baza căruia a fost emis. Atâta vreme cât actul administrativ normativ, chiar nelegal fiind, nu a fost revocat sau anulat sau înlăturat în condițiile legii, acesta își va produce efecte, efecte peste care instanța investită cu soluționarea plângerii contravenționale nu ar putea să treacă.

Ca atare, în raport de cele mai sus arătate, apreciind că se impune ca Înalta Curte de Casație și Justiție să dea o rezolvare de principiu acestei chestiuni de drept de care depinde soluționarea în fond a prezentei cauze, se va constata admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept supusă analizei și se va dispune suspendarea judecării conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

DISPUNE

Constată admisibilă sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarele chestiuni de drept:

1. Dacă poate fi calificată ca și sancțiune contravențională situația în care călătorul care urcă într-un mijloc de transport în comun fără bilet de călătorie este obligat să își procure un bilet la suprataxă, urmând ca în cazul refuzului să i se încheie proces-verbal de contravenție și să i se aplice o sancțiune contravențională?

2. Dacă art. 31 alin. (1) teza I coroborat cu art. 15 alin. (1) din O.G. nr.2/2001 trebuie interpretat în sensul că se poate formula plângere contravențională împotriva unui înscris prin intermediul căruia se aplică o sancțiune de natură contravențională chiar dacă acesta nu a fost denumit „proces-verbal de constatare și sancționare a contravenției”?

3. În situația în care răspunsul la întrebările anterioare este afirmativ, ar putea instanța sesizată cu o plângere contravențională să dispună anularea sancțiunii constând în plata biletului cu suprataxă, în condițiile în care persoana interesată nu a atacat și nu a obținut anularea actului administrativ care prevede posibilitatea achiziționării biletului cu suprataxă?

Dispune înaintarea prezentei încheieri, la care se atașează următoarele înscrisuri: copia cererii de chemare în judecată, copia întâmpinării, sentința civilă nr. _____ a Judecătoriei _____, copia cererii de apel, copia întâmpinării depusă în apel, copia cererii apelantului de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, notele scrise depuse de către apelant.

Dispune suspendarea judecării conform prevederilor art. 520 alin. 2 Cod procedură civilă.

Fără cale de atac.

Pronunțată în ședința publică din data de 02 Mai 2018.

Președinte,

Judecător,

Grefier,

___/___/04 Mai 2018